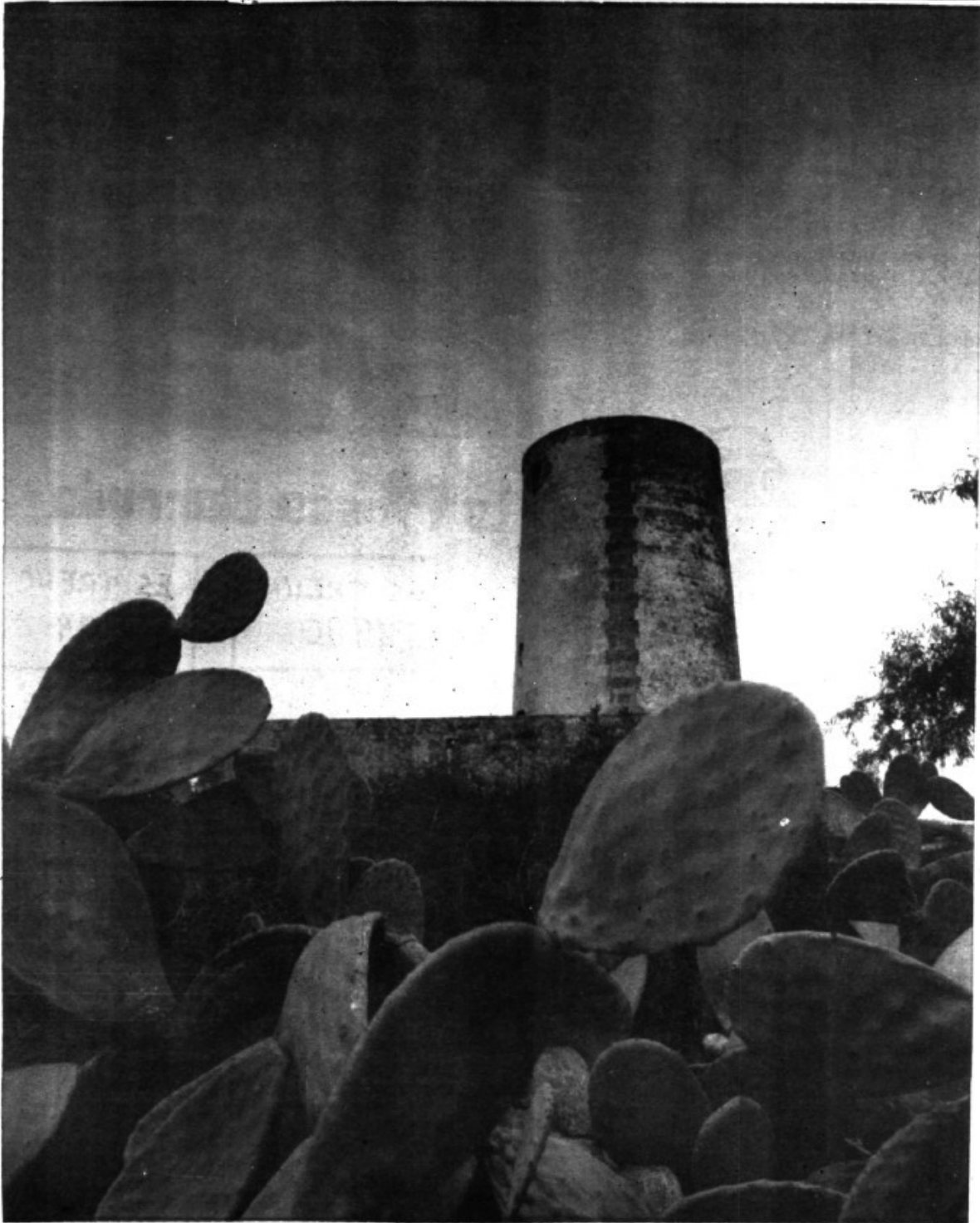

REPORTUULA

Informatiu Cultural de Marratxi.

Nº 84 -- AGOST, 1989

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

"SA NOSTRA" PAGA EXTRA

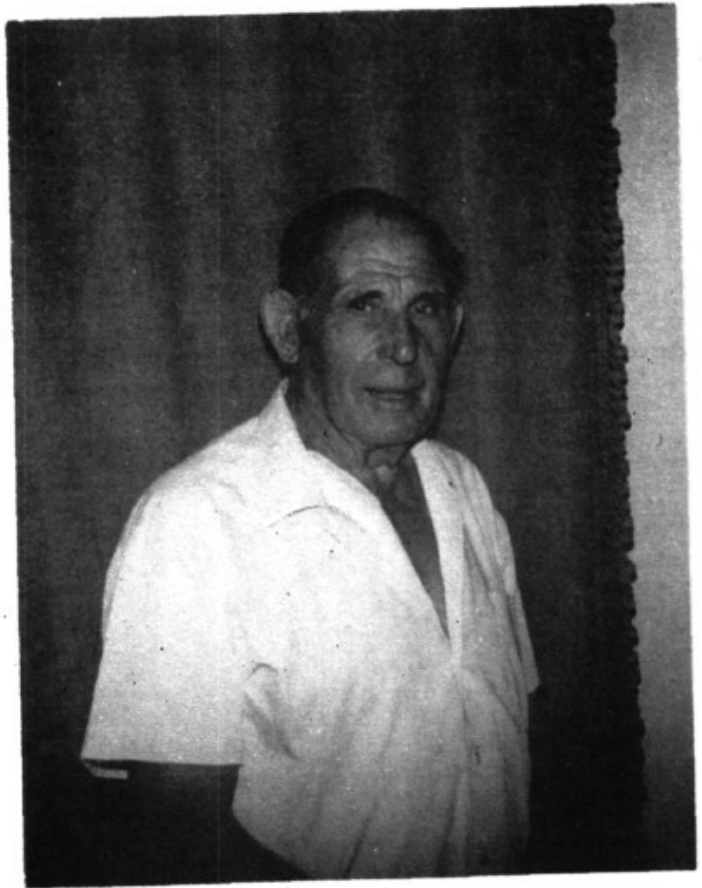
El darrer sorteig, Pere Serra Moll
En Pere de Ses Rotes.

En Pere Serra va néixer dia dos de febrer del 1917 a Palma i viu a Pòrtol des de l'edat de dos mesos. Ha fet feina de jovenet a un hort de Sant Jordi, després de fa de manobrer amb un oncle seu i després a l'empresa Bartomeu Ramon, S.A. de Ciutat.

Es va casar amb Na Catalina Mascaró Grau, ara fa vint-i-nou anys que va morir i ha tengut tres fills.

Li agrada una bona passejada, però per l'Illa, i després d'haver dinat fer un bon truc.

Enhorabona i molts d'anys.

SA GLOSA D'EN PERE-GIL

SES OLLERIES DE PORTOL
AMB OCASIO DE SA TROBADA DE
PREMSA FORANA A MARRATXI.

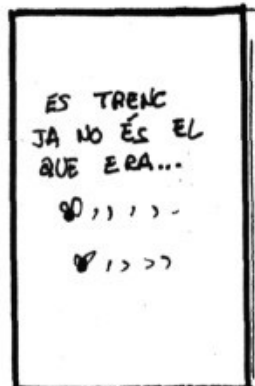
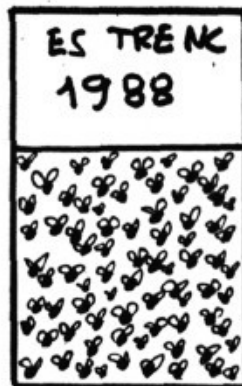
Vares veure s'olleria
anomenada CAN VENT
i l'amo molt gasant
amb natural cortesia
explicà es procediment

de com sa terra argilosa
treballada amb bona ma
per la força ha de donar
una obra tan primorosa.

BQIRATé per nom sa mula
que fa pastar be es fang.
Sempre tira cap envant
i jamai per res reula.

Ja ho va dir en BIEL MASSOT
quan mos va despedir: Ara coneixereu un poc més Marratxi!!

La Mosca Barruda

INAUGURACIO DEL MONUMENT ALS OLLERS

Tingué lloc a Pòrtol el passat dia 19 de juliol, festa del Carme. Havíem previst un espai a les planes centrals per a les fotos de l'aconteixement; però no han arribat: Tot i que les vàrem gestionar a través de l'Ajuntament de Marratxí, el Gabinet de Protocol del Govern Balear no s'ha dignat enviar-les; o han tengut coses més importants que fer i han passat per alt la petició formulada. Una llàstima.

A la foto, una imatge ja desapareguda: el vell -i antiestètic- pou de la plaça de l'església.

PORTULA, PREMIADA

Un jurat format per Antoni Serra, Tomàs Bordoy, Sebastià Verd i Gaspar Sabater ha concedit un dels premis de la "VI edició de premis periodístics Associació de Premsa Forana" a la nostra revista en base a una sèrie d'articles publicats per Pere J. Amengual, Bartomeu Moll, Bonifaci Molada i Miquel A. Font. Els altres premis atorgats foren per a "Mel i Sucre" de Sant Joan i "Coanegra" de Santa Maria del Camí, a qui concediren també el premi d'Honor. Això encoratja, enhorabona a tots!

DARRERA HORA: Quan ja teníem enllestida l'edició hem llegit a la premsa diària que el tribunal superior de justícia ha admès a tràmit la querella presentada per la FSB-PSOE contra Guillem Vidal, batle de Marratxí. Sembla que la vista tindrà lloc el proper 12 de setembre.

Durant el Mes Passat

-Passeta a passeta, el Català cap a l'oficialitat a Europa

-Presentat el programa de concerts de l'Orquestra Simfònica de Balears per a tota la temporada

-Calor

-Detingut Macià Manera, de Montuïri, acusat de pertànyer a Terra Lliure

-Hispania va quebrar

-Dimití Miquel Alenyar, president de l'Obra Cultural Balear

-Vint anys fa que tots trepitjàrem la lluna

-Helicòpters, focus i renous en plena nit a Ciutat per vigilar els carrers

-Dimití el primer ministre japonès

-Un any més, d'Es Güell a Lluc a peu!

-Cala Mondragó... després d'això, quedarà res per urbanitzar?

-Fet sorprenent: que en la major crisi viscuda mai per l'agricultura a Mallorca es descobreixi una plantació de cannabis a Sant Llorenç

-La primera Caixa de Catalunya a Mallorca, a Ciutat

-I, aviat, el Canal 33 a les nostres pantalles

-Tres anys justs per l'Olimpiada. Estarà tot a punt?

-Crisi turística: Qui és/són els culpables? Govern, constructors, apartamenters, hotelers, touroperadors, quiris, hooligans, altres espècies no qualificables?

-TVE-B programació d'estiu: de cada any pitjor...

4 DE FRESQUES

INAGURACIÓ MONUMENT ALS OLLERS.

Dins el marc de les Festes del Carme, fou inaugurat el monument als ollers.

La inauguració fou presidida pel President de la Comunitat Autònoma Gabriel Cañellas, acompanyat pel President del C.I.M. Joan Verger i el Batle de Marratxí Guillem Vidal.

Després d'un breu parlament per part del Batle i un altre del President Cañellas, fou batpat el monument al mateix temps que la Banda de Música de Son Cladera, interpretava l'himne popular del poble "La Balanguera", per acte seguit oferir a tots els assistents un poc de coca i vi.

FESTES AL PONT D'INCA.

Durant el darrer cap de setmana, el Pont d'Inca ha celebrat les seves festes populars amb honor de la seva patrona Santa Caterina Thomàs.

Els actes s'han celebrat tant a la plaça de l'Església, com a la plaça de Sa Cabana.

ANULACIÓ D'ACTES A LES FESTES DEL CARME.

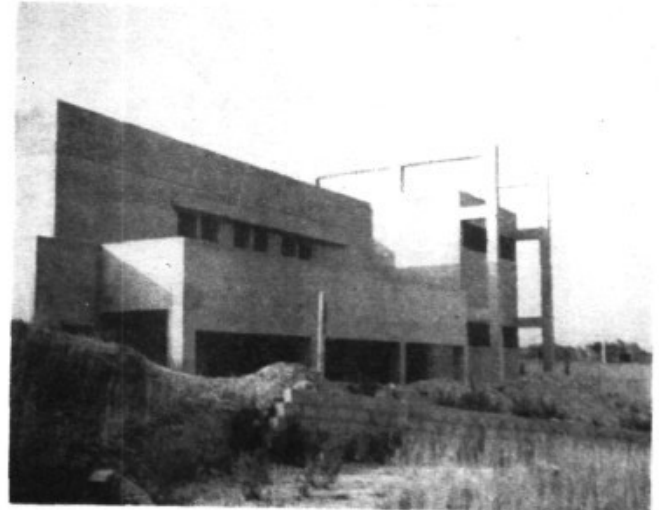
Un dels actes anunciats a les passades festes de Pòrtol, i que semblava prou interessant, fou suspès pels organitzadors. Es tractava de la presència de cotxes antics.

PROJECTE PER REFORMAR I AMPLIAR ELS VESTIDORS DEL CAMP MUNICIPAL DE SON CAULELLES.

Al darrer ple celebrat per l'Ajuntament es va aprovar el projecte tècnic per la reforma i ampliació dels vestidors de Son Caulelles, l'import d'aquestes reformes puja a 8.492.225,-- Ptes.

URBANITZACIÓ ALS CAÛLLS.

Promogut per l'empresa "EAGERPASS LIMITED", es va presentar a l'Ajuntament un projecte d'urbanització del polígon 21 de Es Caulls, el qual fou aprovat amb els vots a favor d'U.M. i del P.P., abstenent-se els representants del PSOE.

TERCERA FASE DEL POLIESPORTIU CA'N RUBIOL.

Al mateix ple s'aprovà el projecte bàsic de l'edifici B del poliesportiu de Ca'n Rubiol, per un import de 71.993.868,-- Ptes.

NO HI HAURA RESTRICCIONS D'AIGUA A L'ESTIU.

Segons manifestà el Batle Guillem Vidal, a una pregunta del PSOE, sobre la situació de l'aigua al terme, la situació no és alarmant però sí preocupant, i creu que es podrà passar l'estiu amb més o manco pressió.

UN NOU ESTIU, CARMA, PROBLEMA VELL.

L'Ajuntament està disposat a dur el problema a la Conselleria de Sanitat, per a que prengui les mesures pertinents. Pel que afecta a sanitat i mals olors, ja que segons digué el batle, l'Ajuntament està cansat de demanar informes, i ara s'ha encomanat als serveis tècnics municipals que es fes un informe per tal de trametre'l a la Conselleria de Sanitat.

BALL DE BOT, DEU ANYS.

El grup "Aires des Pla de Marratxí" d'Es Pla de na Tesa, dirigit per Bernat Cabot, ha celebrat el desè aniversari. Han tengut uns dies de festa, acompanyats d'un grup convidat d'Aragó. Enhorabona!

Sa Cabaneta

5(181) •

DURANT AQUEST MES PASSAT HA ESTAT NOTICIA A SA CABANETA

L'APERTURA a Son Verí d'un establiment comercial. Es tracta del "Forn de Son Verí", que dirigit per na Caterina Cañellas Pizà, una emprenedora portolana, ha vingut a omplir un buit existent en aquesta zona de Sa Cabaneta de cada dia més poblada de gent.

Les especialitats d'aquest nou local són la rebosteria fina i tota classe de pastissos i dolços de l'anomenada pastisseria de Campos "Ca'n Pomar".

Na Caterina ens ha contat que estava molt contenta de l'acollida de la gent i de lo ben rebuda que ha estat pels habitants de la zona. També ens ha dit que de moment i per facilitar les compres a la gent només té tancat el diumenge horabaixa.

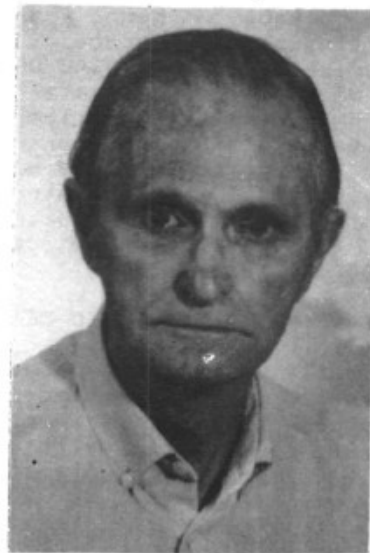
LA BONA MOGUDA del grup d'esplai "Es Campet" que en aquestes passades festes de Sant Marçal va animar a tots els nins i joves amb una sèrie de jocs d'allò més divertit. No hi faltaren la recollida de fruites dins les petites piscines de plàstic, la menjada d'ensaimades amb xocolata amb els ulls tapats, l'amollada de globus plens d'aigua i altres jocs que varen fer esclatar de riure tant als petits com a aquells que no ho són tant, malgrat alguna protesta de les mares per les taques que llurs nins es feien. Des d'aquí felicitem a aquest grup per la força i bulla que porta a la gent tant necessitada d'un poc d'animació.

L'HOMENATGE a la vellesa. Acte anual i simpàtic que es celebra dins les festes de Sant Marçal. Després d'una missa solemne, els nostres padrins, sota els pins de la plaça, varen rebre un homenatge ben merescut, essent per unes hores protagonistes de les festes. Un col·lectiu, malgrat les intencions de l'Ajuntament, molt oblidat, sense locals de trobada i amb poques oportunitats per desenvolupar les seves pròpies activitats.

LA TRENCADURA d'una cama i un braç de la popular Bàrbara d'es Cafè Nou, que es va produir pel mal estat de la voravia del carrer, travellant i tenint l'esmentat accident. Haurà de descansar dos mesos. Al cap d'uns dies l'Ajuntament va adobar el carrer.

EL TORNEIG de futbol-sala que es celebra al poliesportiu d'Es Figueral, en el qual han participat equips de Sa Cabaneta, Pòrtol, Es Pont d'Inca i Es Pla de na Tesa. Una bona manera de fer Marratxí si no fos pels nirvis de qualque jugador que fan que qualque partit paresqui més rugby que no futbol. Des d'aquí pregam un poc de calma ara que vénen les finals del torneig.

LA MORT del cabaneter Miquel Ramis, de Ca'n Cerol. Una trista pèrdua per al poble, on era molt estimat. El nostre condol a la seva filla Caterina i als altres familiars i amics.

XAVIER FORTUNY

SON ALEGRE**NOVA PASSA ENVANT DEL CEMENTIRI PRIVAT.**

El cementiri privat, que es vol construir dins la finca de Son Alegre ha donat una nova passa envant, ja que al darrer ple celebrat per l'Ajuntament amb el vist i plau dels regidors d'U.M. i del P.P., i els vots en contra del PSOE s'aprovà el projecte de construcció del cementiri privat de Son Alegre.

Però abans d'aprovar-se el projecte hi hagué diferents intervencions a favor del cementiri i en contra del mateix, la cosa anà així.

INTERVENCIO DEL BATLE.

El Batle prengué la paraula i informà que s'havien fet les rectificacions oportunes al projecte inicial i que en aquests moments s'ajusta totalment als 500 metres que determina el reglament de la Policia Mortuòria, tant sigui urbanitzable com de noves urbanitzacions, per altra part hi havia un problema greu en la possibilitat d'ampliació d'aquest cementiri, ja que si en un moment donat havia de fer-se una ampliació se n'anà cap al Pla de na Tesa, això no serà possible perquè hi haurà una barrera arquitectònica urbanística, i és que en un futur està posat UN VIAL DE CINTURA que ha de passar per Marratxí I QUE VA DIRECTAMENT A L'AEROPORT. També informà el Batle que s'havia fet un estudi geològic del terreny, i que s'havia fet un conveni amb l'empresa interessada en la construcció del cementiri, i no espanya l'entorn sinó que de qualque manera és una zona verda.

DUES EMPRESSES VOLIEN EL CEMENTIRI.

El batle informà que hi havia hagut dues empreses interessades en la construcció del cementiri privat, una de Madrid i l'altra la mallorquina Bon Sosec, S.A., i que l'Ajuntament s'havia decidit pel projecte de Bon Sosec, S.A., ja que ha darrera hi figurava la CAIXA DE BALEARS "SA NOSTRA".

INTERVENCIO DEL SR MARTI SERRA.

Un cop acabada la intervenció del Sr. Batle, prengué la paraula el Sr. Serra del PSOE, que va dir entre altres coses que a ell li costava molt de creure que es pugui complir el retranqueig dels 500 metres, malgrat tots els informes, ja que per sentit comú, veia que allà dedins és impossible que quedi lloc per fer

Les obres del nou cementeri ja estan en marxa...

tombes si s'ha d'allunyar de les construccions que hi ha fetes, com pugui esser Carma o el Centre Príncipe de Asturias.

INFORMES GEOLOGICS CONTRADICTORIS.

El Sr. Batle digué que l'Ajuntament havia demanat un informe geològic sobre la permeabilitat dels terrenys al geòleg Bernardi Gelabert, i que aquest deia que els terrenys on s'havien de fer les tombes no era permeable.

Per altra part el Sr. Serra digué que l'informe presentat per Bon Sosec, S.A., deia que era tot correcte, l'informe de D. Bernardi Gelabert demanat per l'Ajuntament, en un primer moment està totalmet en contra i diu que la zona és permeable i que hi ha possibilitats de contaminació de les aigües. Martí Serra afegí "Noltros tenim un informe d'un altre enginyer i que es basa en les dades geològiques de l'institut geologic i miner d'Espanya en el qual indica l'absoluta impropietat dels terrenys per la implantació d'un cementiri, ja que hi ha possibilitats segures de contaminació de les aigües subterrànies."

S'HIPOTECA MARRATXI?.

També va intervenir al debat el regidor Guirao, el qual dirigint-se al batle digué "vostè ha dit que ens donarà millores, si aquest cementiri essent privat no hi podrà entrar ningú que no sigui propietari d'aquestes tombes, benefici cap als nuclis que formen el terme, cap ni un, a mi el que m'estranya es que això es dona per fet, i és una cosa sobre la qual tothom té dret a opinar i exposar la seva pròpia opinió, i en segon lloc lo que vostè

esta fent es hipotecar el terme de Marratxí, està fent un cementiri de per vida, que beneficiarà a gent que no serà de Marratxí."

RESPOSTA DEL BATLE.

El batle respongué dient que ell creia que no hipotequen Marratxí, no espanyen l'entorn, no es crea volum, es fa una zona privada, els beneficis que pot aportar a l'Ajuntament són beneficis substancials, que tot això pot anar en millora cap els nuclis de població de Marratxí sense haver de pujar els impostos.

EL BATLE DUBTA DELS INFORMES GEOLOGICS PRESENTATS PEL PSOE.

Continuant la seva intervenció el Batle feu referència als informes geològics del PSOE, en els quals s'especifica la permeabilitat total dels terrenys del cementiri, dient "segons l'informe geologic que té, jo li puc dir, per ventura m'equivoc, que aquest informe és el mateix informe que va presentar el sr. Marquès, que era un dels personatges interessats en que aquest cementiri es fes dins un altre municipi."

EL BATLE NO CUMPLEIX LO PROMES.

En una altra intervenció el representant del PSOE va dir al Batle que aquell s'havia compromés públicament a fer un ple extraordinari on l'únic punt del dia seria el cementiri, cosa que no complia ja que s'havia introduït aquest punt dins un ple ordinari amb 18 punts a l'ordre del dia, quedant molt a segon terme lo referent al cementiri.

U.M. INTERESSADA EN LA CONSTRUCCIO DEL CEMENTIRI A MARRATXI.

En una nova intervenció el Sr. Serra demanà que constàs en acta que el grup municipal d'unió mallorquina, que governa el Sr. Batle, defensen i volen el cementiri dins Marratxí.

El Sr. Batle contestà, que evidentment no haurien duit aquest punt a l'ordre del dia si no tenguessin intenció de dur endavant aquest tema.

QUINS SON ELS BENEFICIS PER MARRATXI.

Els representants del PSOE, demanaren quins eren els beneficis per Marratxí, en cas de dur-se a terme la construcció d'aquest cementiri.

La pregunta fou contestada pel Sr. Montilla, dient que l'empresa constructora havia d'entregar a l'ajuntament un 5% damunt la facturació total, després hi ha una garantia de tres-cents milions de ptes. i una contrapartida d'un espai verd de vint-i-cint metres quadrats, la renovació de l'asfalt del camí del cementiri municipal, així com la utilització dels aparcaments que es construïran, el personal no qualificat serà gent del terme i l'empresa Bon Sosec donarà unes beques per estudiants de dos milions de Ptes.

ACABA EL DEBAT.

Acabat el debat es passà a la votació, votant a favor del cementiri els nou regidors d'U.M., els dos del P.P. i en contra el sis del PSOE.

MIGUEL BOSCH i AUBA.

restaurant CA'S SASTRE

Ctra. Portol-Sta. Maria

RESERVES: 60 20 11

SEGON PREMI DEL CONCURS DE REDACCIO SANT MARÇAL, 89

SANT MARÇAL

Apareix cada estiu, vestit dels colors de Mallorca amb l'alegria de tots nosaltres. Nosaltres, que preparem les festes al seu honor. entre la nit i el dia, arriba al fons dels nostres cors. Aquests dies els passam junts i sense odis ni res de dolent. Es celebra a Sa Cabaneta, davant de l'Església, amb mercaders que ens ofereixen els siurells i records del nostre patró. Són dies inoblidables, ja que a més de conèixer millor al nostre patró, feim amics. L'ambient d'aquestes festes immillorables és alegre i divertit. Duren des del temps que vulguis, fins al temps que vols. En resum, són unes bones festes.

Els avis, els nins, els adults, aclamen al patró entre copes, com si fos Nadal. Les copes es junten i surt l'alegria del vas.

La lluna i el sol clamen al rei de Marratxí, que l'esperen amb impaciència per disfrutar amb tots la seva arribada. Les flors i els animals, canten preciosament quan la gent disfruta. Jocs entre els nins és la principal acció que podem veure. Però no són sols jocs ni festes, ni el que podem fer nosaltres, sinó que encara que fóssim pobres ell vendria.

Pancartes als arbres anuncien a la gent paisana que si volen anar a disfrutar amb ells, poden anar-hi també. Cartells amb dibuixos de Sant Marçal, demostren que la gent viu més i més l'ambient familiar. L'edat no importa, si teniu més de cent anys, veniu, perquè més val viure una setmana amb els amics que estar tota la teva vida avorrit. Els farols de cada nit il·luminen els nostres cors com focateres a l'aire. Si hi ha baralles entre vosaltres pensau que Sant Marçal no ho vol, així que deixau-ho. La gent participa totalment d'aquesta setmana, perquè és com un manament fet pel nostre estimat patró.

En els jocs hi ha cucanyes, que els nins o els grans van decidits a rompre i divertir-se. Quan el gall puja al pal i es sent el seu crit triomfant, la gent entussiasmada espera amb els altres per anar i disfrutar de tots els secrets màgics d'una festa. Van passant els dies, dia a dia, i la llum dels fanals es va apagant.

Amb alegria la gent va deixant un any més que Sant Marçal se'n torni anar. Però sabem que l'altre estiu tornarà a arribar amb un any més, però no hem de posar-nos sentimentals, perquè encara que se'n va, ell viu al nostre poble, a cada casa i en cada un de nosaltres. T'esperem aquest mes, entre l'alegria de sempre.

ELENA BARROSO STÖCMANN, 8è E.G.B.

Polícia

JULIOL

6.-- A les 17'15 el turisme PM-1252- M va sortir de la carretera, resultant ferida la conductora Antònia T.M. Va ser duita a Son Dureta. La G.C. i la P.M. es feren càrrec de les diligències.

Uns malfactors entraren a una caseta de Ca'n Domingo per endur-se'n varis objectes i dues escopetes. La P.M. se'n cuidà de fer les diligències.

8.-- Fou recuperat per la P.M. el turisme PM-7056-AD que havia estat robat a Palma.

11.-- A les 12'15 el Peugeot PM-2722- AG va xocar contra el Renault 11 PM- 0067-AW. La P.M. feu les diligències.

12.-- A les 8 un jove que anava amb ciclomotor va sortir del camí. La P.M. el va haver de dur a Son Dureta. Es tracta de Jaume Francesc G.S.

A les 11'15 foren detinguts per la P.M. Caterina Alarcon Jaume, de Pòrtol i Bartomeu Fiol Coll, de Santa Maria per robatori de motos i esvaïment de casa, i

ell per trobar-se en requisitòria.

A les 13 h. Maria Lluïsa J.T. va sofrir diverses ferides quan caigué del motoret. Va ser duita a Son Dureta.

13.-- A la PMV-303 el turisme PM-9631-AM conduït per un subdit francès va xocar contra la paret. La P.M. se'n cuidà de les diligències oportunes.

14.-- A les 12'30 en els semàfors es produí una colisió entre diversos turismes.

A les 22 un turisme va sortir de la carretera per evitar el xoc amb un motoret que circulava sense llums. La G.C. es feu càrrec de l'atestat.

17.-- La P.M. va haver de fer acte de presència en el Departiu de Ca'n Farineta, ja que els ànims estaven candents degut al "futbito".

A l'entrada d'Es Garrovers hi hagué una colisió entre dos turismes.

18.-- Per ordre judicial la P.M. presentà al jutjat a Bartomeu F.R.

21.-- A la urbanització de Sa Cabana hi hagué un xoc entre dos vehicles.

Informes: 52, Denúncies: 78, Detinguts: 3, Atestats: 2, Precintats: 1.

(Informació facilitada pel caporal de la P.M. de Marratxí)

Es Pont d'Inca

FESTES PATRONALS D'ES PONT D'INCA

Durant la segona quinzena de juliol, s'han realitzat les festes en honor de la patrona d'Es Pont d'Inca, Santa Caterina Tomàs. Organitzades per la Comissió de Festes d'Es Pont d'Inca amb el suport de l'Ajuntament de Marratxí, s'han programat un actes que podríem considerar com de molt alt nivell organitzatiu i en els quals el poble ha participat molt activament.

Els actes es varen iniciar el divendres 14 de juliol amb la col·locació de les tradicionals banderes anunciadores de les festes. El dissabte dia 15 hi hagué cercaviles amb la Banda de Música "Es Trui". Divendres 21 es va realitzar una vetllada musical amb l'actuació dels grups "Pla de na Tesa canta i balla", "Fueros de Aragon" amb jotes aragoneses, i el grup de cançó mallorquina "Coanegra". Dissabte 22, jocs infantils -carreres, cucanyes, etc- i a la nit l'actuació de Lucio Barbosa, "Géminis" i Tomeu Penya. Diumenge 23, missa solemne, cantada per la coral parroquial; en el moment de l'ofrena actuaren els grups "Pla de na Tesa canta i balla" i "Fueros de Aragon". Seguidament, l'acte d'homenatge a la Tercera edat: a Sebastià Bennassar Mateu, com l'home de més edat; a Francesca Bestard Ramis, la dona de més edat, i al matrimoni de més edat, format per Joan Serra Prats i Maria Marí Juan, l'Ajuntament els va

FESTES PATRONALS

des PONT D'INCA

del 15 al 30 de Juliol de 1989

Organitzades per la Comissió de Festes des Pont d'Inca
amb el suport de l'Ajuntament de Marratxí

entregar un obsequi commemoratiu. Dissabte 29, mostra exposició de pintures, treballs manuals i artesanía de l'Associació de mestresses de casa Nuredduna, jocs infantils, exhibició de taekwondo i thai-boxin a càrrec dels mestres i alumnes del Gimnàs Kukiyan; i la verbena, amb actuació dels grups Canyamel i Orquestrina d'Algaida. Finalment, diumenge 30, exposició-concurs de plantes, torneig de petanca, partit de basquet i el veredict del jurat i entrega de premis del concurs de plantes; seguidament, la funció teatral a càrrec de la Companyia Xesc Forteza amb l'obra "Quin truger".

Aquests actes es varen realitzar a Sa Plaça de Sa Cabana, a la de l'església d'Es Pont d'Inca, i a l'antiga escola pública d'Es Pont d'Inca, i els actes esportius a les pistes de Sa Cabana i a les del Col·legi La Salle.

Un any més aquestes festes han representat un nexu d'unió entre els veïns d'Es Pont d'Inca que, com tots sabem, estan separats per la carretera d'Inca i que durant molts d'anys també hi estaven per altres coses. Enhorabona a aquests veïns que escoltaren la crida d'organitzar i participar amb les seves idees i que formen la Comissió de Festes.

E M I L I

CARTA ————— OBERTA

PRENDRE LA FRESCA A PORTOL

Ara... l'estiu... fa calor. Tot és normal. Un estiu com els altres diria jo. Però potser aquest és més sec. Tots aquests veïns portolans veuen com canvia el poble any rere any. Però tot va bé.

Ah, per cert, vos heu girat mai a veure la nova urbanització projectada just a ran de Sa Cabaneta, dins Son Cauelles? Guapa! no? Què bé!, si a més d'aquesta i la que fa pocs anys es va fer allà baix, darrere l'escola nova, en construeixen una altra, d'aquí a pocs anys ja no hi haurà distinció entre Pòrtol i Sa Cabaneta. Jo diria que devers l'any 2000... o el '92? Estaria bé, que amb les olimpíades ja poguéssim parlar de la ciutat de Cabapòrtol (o Pòrtolcaba, a gust de cadascú). En poques paraules, genial!

Aquest estiu...!

Ja han passat les festes del Carme. Guapes, no? Com, que han estat magres? Bé, tampoc el recaptament de fons ha estat gaire gran. Potser si l'any que ve col.laboram més tots junts poguem aconseguir unes festes millors.

Aquests podrien ser comentaris molt útils per començar una xerrada en aquestes rotllades que es fan durant l'estiu a l'ombra d'una casa de pagès. Moltes són les rotllades i molta la gent que s'hi apunta per a considerar aquests temes que estan a l'actualitat d'aquest estiu a Pòrtol. Però tots els temes que es tracten solen ser efimers, sense gaire importància. Tampoc són debats acarnissats sinó que més bé es prenen les coses sense gaire interès, com la majoria de portolans. Encara més: amb un xic d'indiferència.

I si haguéssiu vist les festes! Feia llàstima, el dia de festa major, la poca participació del públic. En els balls populars que es varen oferir a la plaça eren poquíssims els portolans que ballaven, i en canvi es va haver d'animar gent d'altres pobles.

Però, per què? Per què a ningú li preocupen els boscos, els arbres, el medi natural? Per què a ningú li importa que quedem sense festes a Pòrtol? Això és el que aconseguirem amb aquesta fredor.

Home!, i és clar que n'hi ha que els sap molt de greu haver de passar per aquesta vergonya de tenir un poble que per manca de participació s'ha quedat sense festes! Però es veu aquest sentiment als carrers? Decididament, no.

Tan sols hem de felicitar a una austeríssima comissió de festes que va fer que el desastre no fos total. Tampoc no havia d'anar malament tot, no?

I és clar, sempre hi ha la veu petita, amagada, dels conformistes: "deixa-ho anar, tu; que es posin enmig els altres; no t'hi posis, no aclariràs res". Però és possible trobar uns cors tan endurits, cristal·litzats, glaçats, que no senten res pel seu poble? Tan acomodats estam que ni serem capaços de sortir a festa en quantitat suficient per no fer rialles? No serem tampoc capaços de reaccionar contra les catàstrofes urbanístiques que amenacen la integritat i l'essència del nostre poble?

Però no és tan sols destrossar una part de la natura que ens envolta, sinó també contra la identitat de dos pobles. Aquesta afirmació que pareix exagerada es podria concretar en breu espai de temps vists els casos d'altres zones del nostre municipi, com és ara el del Pont d'Inca Nou.

Dir res més estaria fora de context i serviria tan sols per irritar certs sectors, i res més allunyat de la meua intenció. Tan sols he volgut que algú escoltàs aquesta crítica i quedàs commogut i reaccionàs positivament.

D'UN AMANT DEL SEU PÒRTOL

Es Pla de Na Tesa

ES PONT D'INCA I PLA DE NA TESA.
SEGON DISTRICTE DE MARRATXI.

Aquests dos pobles formen el segon districte de Marratxi. Estan ubicats a la part més baixa i més plana del terme. La fita entre Palma i Marratxi queda marcada pel Torrent Gros al seu pas per Es Pont d'Inca. Tant un nucli com l'altre eren formats originàriament per horts i possessions disperses. La formació dels dos pobles no arriba a forjar-se com a tal fins que es construeixen les esglésies parroquials, la d'Es Pont d'Inca dedicada a Sant Alonso Rodriguez i la d'Es Pla de Na Tesa a Sant Llätzer, i això no es va produir fins la segona meitat del segle passat. Podriem dir en conseqüència que aquests dos pobles tenen una existència de poc més de cent anys com a nucli de població (com a topònims són més antics).

Es Pont d'Inca és actualment el nucli de Marratxi de major nombre d'habitants, el que té més indústries i comerços, dels quals destaquen la destil·leria de Ca'n Suau on s'elaborava el famós "brandy" Suau; i Sa Farinera, una de les més importants indústries agrícoles i mercantils del segle passat a Mallorca. En Es Pont d'Inca hi ha hagut sempre una gran tradició de col·legis privats: el col·legi de Santa Teresa ha vist passar per les seves aules multitud de persones cèlebres al llarg de més de cent anys d'existència. Aquest col·legi tengué el privilegi de formar la primera dona que aconseguí el títol de batxiller a Mallorca, l'any 1874.

Els horts més grans d'Es Pont d'Inca són: Sa Cabana, on en aquests darrers anys s'ha establert la urbanització d'Es Benestar, Son Nacià, i Es Pinaret i Son Conill, del llogaret anomenat Sant Llàtzer. Actualment, vora el nucli inicial d'Es Pont d'Inca s'hi han fet les urbanitzacions de Cas Freres, l'esmentada de Sa Cabana i Es Benestar, Es Pont d'Inca Nou.

La vida social i cultural d'aquest poble se centra en les activitats esportives dels clubs de petanca i de "futbito", aquest darrer esport té la seu a la pista que la firma Mirgasa acondicionà al col·legi de La Salle d'Es Pont d'Inca. Hi ha també un grup de joves, el MIJAC, que depèn de la Parroquia i organitza activitats d'esplai des de fa alguns anys.

Es Pla de Na Tesa és un poble més petit, situat entre Es Pont d'Inca i Sa Creu Vermella (terme municipal de Palma). Els horts que originàriament formaven aquest nucli, antigament molt dispers, són: So n'Alegre, So n'Ametler, Can Vador, Son Llebre, Can Mas, Ses Atzavares, entre d'altres més petits i més acostats al poble com Can Bergues. Entorn del creuer format per la carretera que ve d'Es Pont d'Inca i per la carretera que uneix la d'Inca amb la de Sineu s'hi han construït les cases d'uns temps ençà (les cases més antigues de 40 anys al centre del poble són ben poques). S'han obert carrers nous i el nombre d'habitants ben bé s'ha duplicat en menys de deu anys, ara hi ha prop de 3.000 habitants. La zona de Cas Capità, la urbanització situada entre la carretera d'Inca i Es Pla de Na Tesa és el lloc amb més densitat de població.

La vida cultural d'Es Pla de Na Tesa sempre ha tengut algun pès que, encara que sigui petit, és digne d'elogiar si tenim en compte el pocs recursos tècnics i humans de què sempre ha disposat. Actualment hi ha dues agrupacions folklòriques. Aires d'Es Pla de Marratxi i Pla de Na Tesa canta i balla. ambdues han anat a diversos certàmens folklòrics nacionals i han recorregut l'illa ballant als pobles. La primera d'aquestes agrupacions organitza anualment una ballada popular en la qual participen algunes agrupacions mallorquines i un grup de fora. L'esport està representat per un club de Basquet format per alguns equips de distintes categories, i per un club de futbol, també amb diversos equips. Hi ha també un grup infantil de teatre que representa obres mallorquines populars.

JOANA MARIA MATAS.

FESTA DELS PADRINS A PORTOL

El patie de Marratxi, Guiliem Vidal, entrega la placa a l'altre matrimoni que també fa 61 que es casaren: Bartomeu Garau Frau, de 82 anys i Caterina Serra Canyelles, de 81.

Alguns ja no hi són, altres són nous perquè han complert els vuitanta enguany. En aquestes mateixes planes podeu veure la relació actualitzada dels padrins portolans.

1895, Maria Coll Pons Ca ses Monges	1902, Francesc Miralles Cañellas Ca'n Delaigo
1896, Francesc Creus Barrera Ca'n Viró	1902, Jordi Munar Ramis Ca na Gardilla
1896, Magdalena Nadal Santandreu	1902, Jordi Mut Morro Ca'n Meló
1896, Margalida Guardiola Serra Ca na Gardilla	1903, Miquel Bibiloni Roig
1897, Gabriel Company Fiol Ca'n Sipereta	1903, Josep Mulet Seguí Ca's Rural
1899, Josep Duran Cabot Sa Font	1903, Antònia Valcaneras Sans Ca'n Gaspar
1899, Gabriel Marqués Capellà	1904, Rosa Bibiloni Amengual Ca na Miquelona
1899, Sebastià Mulet Seguí Ca'n Rabassó	1904, Margalida Cabot Roca Ca na Carretet
1900, Maria Cañellas Roca Ca'n Delaigo	1904, Caterina Capellà Cañellas Ca's Tord
1900, Miquel Cañellas Serra Ca'n Ros	1904, Francesca Noguera Terrassa Ca na Perruta
1901, Beneta Cañellas Vich Ca'n Carmen	1904, Caterina Oliver Palou
1901, Margalida Ferrà Mut	1905, Joan Seguí Serra Ca'n Seguí
1901, Francesca Ramis Bestard Ca sa Ferrera	1905, Jaume Serra Cañellas Ca na Gaspara
1901, Apol.lònia Seguí Sureda Ca'n Poloni	1905, Magdalena Serra Cañellas Ca'n Franco
1901, Margalida Torres Palmer Ca'n Marret	1905, Margalida Serra Morro Ca na Gardilla
1902, Miquel Amengual Garau Ca n'Isidre	1905, Maria Vich Santandreu Ca'n Flor
1902, Maria Bestard Rigo Ca'n Riteta	1906, Maria Amengual Serra Ca'n Vent
1902, Gregori Cañellas Capó Ca'n Vent	1906, Joan Cañellas Roca Ca's Teixidor
1902, Margalida Cañellas Carrió Ca'n Gregori	1906, Antoni Juan Cañellas Sa Font
1902, Antònia Creus Moll Es Molí	1906, Jaume Juan Fiol Ca'n Carmen
1902, Magdalena Guardiola Serra Ca'n Nigorra	

El director de "Sa Nostra" a Pòrtol, Antoni Pere Font, fa entrega d'una placa commemorativa a Gregori Canyelles Capó, de 87 anys, i a Maria Amengual Serra, de 83, de Ca'n Vent. El matrimoni duu 61 anys de casats.

Un any més tengué il·loc l'acte més entranyable de les festes de Pòrtol: l'homenatge a la vellesa. Enhorabona i per molts d'anys.

- 1906, Bartomeu Serra Cañellas
Ca's Rural
- 1906, Antònia Serra Serra
- 1907, Antònia Bibiloni Amengual
Ca na Miquelona
- 1907, Mateu Cabot Roca
Ca'n Carretet
- 1907, Margalida Cànovas Juan
Ca'n Cànovas
- 1907, Montserrat Cañellas Palou
Ca na Miqueleva
- 1907, Antoni Frontera Palou
Ca'n Parró
- 1907, Bartomeu Garau Frau
Ca'n Teresa
- 1907, Maria Garau Serra
Ca na Seguina
- 1907, Maria Pizà Ramis
Ca'n Xic
- 1907, Magdalena Santandreu Ripoll
Ca'n Tasar
- 1907, Joan Serra Amengual
Ca'n Carrió
- 1907, Antònia Serra Homar
Ca's Canonge
- 1908, Maria Bestard Frau
Es Cine
- 1908, Miquel Cañellas Roca
Ca's Teixidor
- 1908, Ròmul Darder Hevia
- 1908, Caterina Duran Cabot
Ca na Peretona
- 1908, Francesca Miralles Pocoví
Ca'n Creuetes
- 1908, Antònia Reynés Serra
Ca's Secall
- 1909, René Fèlix Albertella
- 1909, Martí Barrera Frau
Ca'n Barrera
- 1909, Josep Cañellas Muntaner
Ca na Santa
- 1909, Maria Lluïsa del Hoyo Adrover
- 1909, Antoni Garau Frau
Ca'n Teresa

- 1909, Macià Jordà Jaume
Ca'n Pera
- 1909, Maria Palou Estarelles
Ca'n Meta
- 1909, Francesc Piñero Delgado
- 1909, Antoni Ramis Bestard
Ca'n Boneta
- 1909, Beneta Rigo Serra
- 1909, Josep Serra Serra
- 1909, Margalida Serra Serra
- 1909, Sebastià Serra Serra
- 1909, Esteve Vera Mañas

AUTO ESCOLA

KALET

C/ Mare de Deu de Montserrat, 30
Es Rafal - Tel. 27 39 97

C/ Pérez Galdós 9
Tel. 46 77 04

PALMA DE MALLORCA

CAMIONS COTXES MOTOS MOTORETS
B1 B2 A1 A2 Licències

L'ESTAT DE LA QÜESTIO

En vista de la bona acollida rebuda per aquesta secció, la tornam incloure amb la idea d'anar fent repassos d'aquest tipus cada dos o tres mesos. Li demanem directament al batle de Marratxí: Guillem Vidal.

EL CEMENTERI PRIVAT DE SON ALEGRE JA ESTA APROVAT. QUINS BENEFICIS APORTA A MARRATXI?

De la facturació que facin pels diferents serveis, l'Ajuntament té el 5% més les taxes i arbitris municipals que corresponen al cementeri.

El parc de davant el cementeri s'han de fer els promotors i queda a disposició del poble durant 10 anys, amb possibilitat d'ampliació durant més temps.

Els aparcaments que facin al cementeri podran ser també usats pel cementeri municipal. Això evita haver de comprar uns terrenys per aparcament.

També s'amillorarà l'accés al cementeri municipal.

Es concediran durant tres anys dues beques d'un milió de ptes; l'Ajuntament haurà de decidir com s'han de distribuir.

En el moment que l'Ajuntament de Marratxí faci el sanejament del terme, ells han de fer la depuradora conjuntament amb els plans parcials que hi pugui haver a Marratxí.

Hi haurà un paquet de 100 tombes reservat per a ofertar als residents de Marratxí."

Sembla que els diversos informes geològics realitzats són contradictoris i no queda massa clara la qüestió de les filtracions subterrànies...

"En principi només n'hi havia un, que era el presentat per "Bon Sossec". L'Ajuntament va demanar a un geòleg, el Sr. Gelabert de Manacor, i el seu informe determinà que a unes capes molt baixes hi podria haver problemes, però a la capa que es vol fer el cementeri no n'hi havia."

Es tindrà en compte aquesta possibilitat, de tota manera?

"Sí. S'ha exigit als promotors que es prenguin les mesures adients per tal d'evitar filtracions."

AUTOPISTA?

"Varen venir els de la Conselleria d'ordenació del territori de la C.A.I.B. per fer les actes d'expropiació dels veïnats afectats."

CENTRE COMERCIAL?

"Encara no està clar si serà comercial o d'oci. Dins breu temps es prendrà la determinació per part dels promotors. Si va a gust de la xerrada que tengueren amb l'alcaldia es considera millor que es faci un centre d'oci. Tanmateix allà, si volen, es podrien fer les dues coses."

EDIFICI MUNICIPAL D'ES PONT D'INCA (ERICA)?

"La darrera setmana de juliol es farà l'escriptura de l'adquisició de l'edifici d'Erica. En el proper ple es farà la modificació de crèdit per adquirir també el convent d'Es Pla de na Tesa."

QUE HI HA SOBRE L'ANUNCIADA CASA DE CULTURA A L'ESCORXADOR DE PORTOL?

"El Consell Insular de Mallorca va aprovar el pla de cases de cultura, entre les quals s'hi comptava l'escorxador de Marratxí. Quant a pressupost, van a terceres parts entre l'estat, el CIM i l'Ajuntament; en aquest cas, essent que l'estat no ha aportat res per a aquest pla, la seva part l'ha assumida el CIM."

Es a dir que és un fet. Quan estarà a punt?

"Si no hi ha res de nou, pel setembre s'adjudicaran les obres,"

Com s'ha previst que s'utilitzi?

"Se miraria de posar-hi la biblioteca municipal; creim que des d'allà es podria oferir un millor servei. Estam pensant que es pugui fer

un local per reunir-hi la joventut, que ara no té cap lloc, i pugui ser un punt d'encontre entre la joventut de Pòrtol i la de Sa Cabaneta."

I el projecte d'Escola d'Ollers?

"Allà seria un bon lloc. Es una de les pretensions municipals des de fa molts d'anys, però encara no hi ha cap passa concreta feta."

POLIESPORTIU DE CA'N FARINETA?

"Està en marxa la segona fase, corresponent a l'edifici. Hi ha casi fet un gimnàs, els vestuaris, les dutxes i les oficines."

Quan estarà llest?

"Pensem que serà devers l'any 90, a finals d'any."

COVA PREHISTORICA DE SON CAULELLES?

"Hi ha negociacions amb el propietari, Joan Font, per fer un canvi de terrenys i que la cova no estigui devora els possibles edificis, sinó que quedi aïllada amb un cert terreny per tot el voltant."

Ja sabeu que la porta està espanyada? Com es protegirà?

"I tant. Molt poc temps després de posar-la ja la varen rompre. Ara n'hi posarem una de ferro, a veure si aguanta més."

I la qüestió de fer-hi un tancat protector?

"Està sol·licitat per segona vegada a l'escola de margers del C.I.M. per poder protegir-la amb una paret de marge, però esperam que sigui de propietat municipal per tirar endavant."

ARRAN DE LA DARRERA FIRA DEL FANG VA SORTIR LA QÜESTIO DE LES CARTES D'ARTESANIA PER ALS OLLERS MARRATXINERS; S'HAVIA DE PARLAR AMB ELS RESPONSABLES DE LA CONSELLERIA D'INDUSTRIA. COM ESTA EL TEMA?

"Els ollers pareix que no estan totalment decidits a tirar endavant amb la carta artesanal. I com que és una decisió del col·lectiu dels ollers, noltros estam disposats a fer d'intermediaris amb la Conselleria d'indústria en el moment que els interessi."

EL PARALLAMPS DEL "COSTA I LLOBERA" POTSER ES RADIOACTIU. QUINES MESURES ES PRENDRAN?

"Hi ha una sola empresa a l'estat espanyol que se'n cuida de llevar-los i ja hem sol·licitat que el vengui a canviar."

CENTRE DE B.U.P. A MARRATXI?

"A principis de juliol, el regidor de cultura amb els directors de "Blanquerna" i "Costa i Llobera" varen tenir una reunió amb el delegat d'educació, Sr. Crespi, que havia estat ajornada varies vegades. Es va arribar a un primer enteniment que el 1990 l'Ajuntament tengués un terreny per a construir-hi, creient oportú que fos devers Es Figueral. També es parlà que aquest institut pogués donar servei a Santa Maria i a Consell."

APOTECARIA A PORTOL?

"Fa estona que l'Ajuntament ho té demanat al Col·legi d'apotecaris. Han contestat que, segons els seus estatuts, fins que no hi hagi 2000 habitants no se'n pot crear cap de nova. Per altra part sabem que hi ha sol·licituds fetes d'apotecaris per pujar a Pòrtol, però mentre el Col·legi no doni permís no hi ha res que fer."

Gràcies i fins en tornar-hi.

LA REDACCIO

=====

Sabeu per què estan tan contents, en Guillem i na Caterina de Ca's Tord? Idò perquè ja fa vint-i-cinc anys que tenen oberta la botiga i encara no han perdut l'humor. Des del juny de 1964 no s'han aturat de donar bon servei. Enhorabona i per molts més.

Ja no sabeu que en Rafel "Xic" es dedica a "capeller"? Idò si voleu un bon model per dur pel cap el podeu anar a veure. El trobareu a qualsevol fira o mercat, com és el cas del passat Sant Marçal. I a bon preu, mos va dir.

PER UN FINESTRÓ

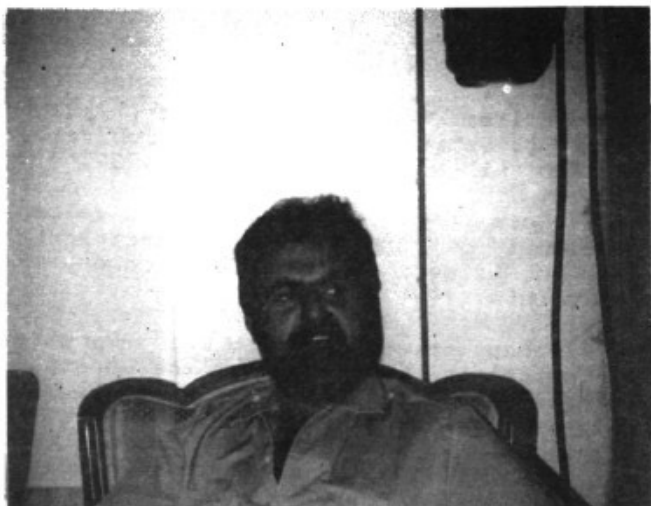

El personal de "Sa Nostra" de Sa Cabaneta, ben contents perquè és estiu. En Gori Palmer i en Joan Nadal, a més, estan orgullosos (i no és estrany) de la nova col.laboradora en pràctiques, Ma del Carme Soler, de Santa Eugènia.

Ca'n Carrió, el millor restaurant de Sa Cabaneta, posa vacances. A la fi, després de molts d'anys sense un merescut descans, en Marçal i n'Esperança tanquen durant quinze dies, de l'u al quinze d'agost. En tornar duran nous projectes. Bona feina!

Xisco Tomàs, de ca na Bàrbara de Sa Cabaneta, va obtenir el premi als pintors locals durant les passades festes de Sant Marçal. Com un que no fa res, en Xesc va acumulant guardons i experiència. Enhorabona i endavant!

Joana Torres Gayà, de Sa Cabaneta, és la nova treballadora familiar de l'Ajuntament de Marratxí. Se'n cuida, sobretot, de l'assistència a les persones majors que no tenen ningú que se'n cuidi d'elles. Excel·lent tasca.

També a Sant Marçal poguérem veure aquests dos joves ollers. En Peo "Secall" i en Toni de Son Ros, fidels continuadors de l'ofici del seus avantpassats. Juntament amb en Rafel "Xic" eren els únics representants de la indústria i del comerç marratxiners a la fira de Sant Marçal.

PUBLICACIONS REBUDES

Per diverses circumstàncies, aquesta secció feia estona que no sortia. Per això hi trobareu una sèrie de publicacions que ja duen temps impreses. Essent que en el seu dia les varen remetre a la redacció de Pòrtula creim just donar-ne relació, per bé que ja n'hem aprofitat algunes d'elles per treure'n dades concretes referides a Marratxí. També creim oportú oferir-les per si algú té interès en consultar-les; basta que es posi en contacte amb la Redacció de Pòrtula.

"Dades balears 1985". Institut balear d'economia, 1986

Estudis Baleàrics, núm 22. Dossier "Anuari Ciències Naturals". Institut d'estudis baleàrics, 1986.

Estudis Baleàrics, núm 23. Dossier "Els graffiti, una altra història". Institut d'estudis baleàrics, 1986.

J.M. Sevilla, "Datos antropométricos, parámetros bioquímicos y hábitos más importantes de la población trabajadora de Mallorca". Govern Balear, Conselleria de sanitat i seguretat social, 1986.

"Aspectos de la situación sanitaria en Baleares". CAEB, 1986.

"III Premis Associació de la Premsa Forana". Mallorca, 1986.

"Normativa sobre l'ensenyament de la llengua catalana a les Balears". Govern Balear, Conselleria d'educació i cultura, 1986?

"Canya. Vocabulari bàsic per al cicle mitjà". Govern Balear, Conselleria d'educació i cultura, 1987.

Camil·la Blanes, "L'Estatut". Consell Insular de Mallorca, 1987.

M. Gambús/M. Massanet, "Itinerarios arquitectónicos de las Islas Baleares". Conselleria d'educació i cultura del Govern Balear, 1987.

Josep Cortès/Rafel Ferrer Massanet, "L'Associació de la Premsa Forana de Mallorca 1978/87". Consell Insular de Mallorca, 1987.

"Mallorca des del mar". Consell Insular de Mallorca, 1987.

B. Martínez, "Juli Ramis". Consell Insular de Mallorca, 1987

Gaspar Sabater, "El teatro principal de Palma de Mallorca". Consell Insular de Mallorca, 1987.

Guillem Pont Ballester, "Sant Llorenç, ahir". Col·lecció Es Pou Vell, 1. Sant Llorenç des Cardassar, 1987.

"Guia para la contratación y uso racional de la energía eléctrica". Govern Balear, Conselleria de comerç i indústria, 1987.

Palau reial, 1, núm 8 (La impremta a Mallorca, Les bandes de Música, Cinema actual a Mallorca, Dethorey...). Consell Insular de Mallorca, 1987.

"Quatre anys de gestió, 1983-1987". Consell Insular de Mallorca, 1987.

"Mesures de foment en el marc del programa de reindustrialització de les Illes Balears". Govern Balear, Conselleria de comerç i indústria, 1987.

"Comissió de Cultura, memòria 1983-1986". Consell Insular de Mallorca, 1987.

"IV Premis Associació de la Premsa Forana". Mallorca, 1987.

"Espacios naturales de Baleares. Evaluación de 73 areas para su protección". Govern Balear, Conselleria d'obres públiques i ordenació del territori, 1987.

P. Morey, "L'anell de Boken Rau". Edit. Moll, 1987.

A. Manresa/R. Caballero, "El Rei i Mallorca". Consell Insular de Mallorca, 1987.

Estudis Baleàrics, núm 27 (Estudi sobre els nobles, ceràmica sigillada, Ses Carasses, Gaudí i Le Corbusier a Mallorca, danses eivissenques...). Conselleria de Cultura, educació i esports del Govern Balear, desembre 1987

"Pla d'ordenació sanitària de la Comunitat Autònoma". Govern Balear, Conselleria de sanitat i seguretat social, 1987?

Biblioteca bàsica de Mallorca. Consell Insular de Mallorca, 1987-1988.

Pere Planells, "Coneguem el Parlament". Parlament de les Illes Balears, 1988

Andreu Ramis/Pere Coll, "Artesans". Caixa de Balears "Sa Nostra", 1988

"Bases per a la planificació de l'acció social a Mallorca. Estructura jurídico-administrativa dels serveis socials". Consell Insular de Mallorca, 1988.

"Bases per a la planificació de l'acció social a Mallorca. El marc socio-demogràfic dels serveis socials a Mallorca". Consell Insular de Mallorca, 1988.

"El libro verde de la agricultura balear. Propuestas para una reforma". Govern Balear, Conselleria d'agricultura i pesca, 1988.

"Estratègia mundial per a la conservació". Parlament de les Illes Balears, 1988.

"El turisme a les Illes Balears. Dades Informatives 1987". Comunitat Autònoma de les I.B., Conselleria de Turisme, 1988.

"Evolución económica 1987 Baleares". Sa Nostra/ Banca Catalana, 1988

Estudis Baleàrics, núm 28 (dossier: 80 anys de l'escola universitària d'estudis empresarials i informàtica). Conselleria de Cultura, educació i esports del Govern Balear, març 1988.

Palau reial 1, núm 9 (Pep Costa "Picarol", fotografia contemporània a Mallorca, Centre d'investigació de la Música mallorquina...). Consell Insular de Mallorca, març 1988.

Palau reial 1, monogràfic-2 (25 aniversari D.C.B.). Consell Insular de Mallorca, maig 1988.

Palau reial 1, núm 10 (Universitat Balear, Sa Dragonera, Turisme: autodestrucció...). Consell Insular de Mallorca, juliol 1988.

"Memoria 1987. Cámaras oficiales de Comercio, Industria y Navegación de Mallorca, Ibiza-Formentera y de Menorca", 1988.

"Programa de la campaña Imagen y Medio ambiente". Cámara oficial de Comercio, industria y navegación de Palma, 1988.

"Memoria de actividades 1983-1987". Conselleria de comerç i indústria del Govern Balear, 1988.

"V Premis Associació de la Premsa Forana". Mallorca, 1988.

"Estatut d'autonomia de les Illes Balears". Govern Balear, Conselleria adjunta a la presidència, 1988.

"Llei de coordinació de policies locals". Govern Balear, Conselleria adjunta a la presidència, 1988.

Alimara, núm 10. Consell Insular de Mallorca, Servei d'acció social, novembre-desembre 1988.

Papers de la Natura, núm 3. Govern Balear, Conselleria d'agricultura i pesca, desembre 1988.

Palau reial 1, núm 11 (Ets Hostalets, l'escolarització a Mallorca, La Palma, Premsa regional, festivals d'estiu...) Consell Insular de Mallorca, desembre 1988.

"Projecte Home, memòria 1988" Mallorca, 1989.

Bolletí informatiu, núm 2. Govern Balear, SIAC, febrer 1989.

Vida Municipal, núm 3. Govern Balear, Conselleria adjunta a la presidència, primer trimestre 1989

Bolletí informatiu, núm 9 (1987-88-89). Teatre principal, Consell Insular de Mallorca, 1989.

"Constitució espanyola i Estatut d'autonomia de les Illes Balears", edició commemorativa. Parlament de les Illes Balears, 1989.

"Inversiones extranjeras en inmuebles en las Islas Baleares". Govern Balear/Banca March, 1989.

"Directorí telefònic de la C.A.I.B". Govern Balear, Conselleria adjunta a la presidència, SIAC, 1989.

MÚSICA

VIA

I.- Hivern 1989. Herbert von Karajan dimeteix de la direcció de la Filharmònica de Berlín. Encar que una decisió sorprenent, les relacions entre l'Orquestra i el mestre no eren d'allò més florit. Karajan ha volgut decidir sempre sense comptar amb els músics.

II.- Estiu 1989. La notícia de la mort de Karajan ha ocupat les primeres planes dels medis de comunicació escrita. I és el que el director salzburgès ha popularitzat la Música i la seva figura. Ha fet de l'Art un comerç.

PERE ESTELRICH I MASSUTJ

DES DE LA CASA

DE LA VILA

MARIA BESTARD SEGUI, GUANYADORA DEL CONCURS DE CARTELLS DE SANT MARÇAL.

Maria de Ca's Pagès neix a Pòrtol dia 4 de maig de 1960. Delineanta. Casada amb Joan Francesc Canyelles. Tenen un infant de dos anys. Li agrada muntar a cavall i els seus pintors predilectes són els impressionistes, especialment Monet i Sorolla. Va obtenir el primer premi del concurs de cartells de Sant Marçal, 1989.

--Com va ser que et presentares al Concurs de Cartells?

L'any passat em vaig presentar al concurs de cartells de "Sa Rua" i "Sa Rueta" i anteriorment m'havia presentat al concurs de logotipus de la platja d'Alcúdia, però no vaig tenir cap premi. Així és que enguany vaig decidir presentar-me a Sant Marçal i bé, el meu cartell va ser premiat.

--Es el primer premi que tens?
Sí. Fa molts d'anys que me dedic a pintar, encara que sigui en els moments lliures, de manera intermitent.

--Què et suposa aquest premi?
Es, sobretot, un estímul per a continuar pintant.

--Com descriuries el cartell que dibuixares?

Aquesta és la tercera vegada que es convoca aquest concurs. El primer any obtingué el premi na Teresa Matas amb un dibuix on es destacava la figura de Sant Marçal; l'any passat, Francesc Tomàs ho relacionava amb els siurells i jo vaig pensar destacar les torres de Sant Marçal, enrevoltades de colors com si fossin focs de festa. Es molt senzill i expressiu.

--Qui t'ha ensenyat a pintar?

Vaig anar a escola amb na Francesca Seguí, la dona d'en Xisco de ca na Rosa i llavors vaig anar a Palma amb José Antonio Oché uns tres anys.

--Què t'agrada pintar?

Sempre he pintat realisme, però de cada vegada agaf més soltura i facilitat per anar de cap a un estil personal.

--Trobes que hi ha interès a Marratxí per la pintura?

No, no n'hi ha en general. A més, hi ha poc ambient cultural a Marratxí, encara que darrerament l'Ajuntament promogui diversos concursos i exposicions encara no basta. S'ha de promocionar més.

Enhorabona, Maria. Ens alegra que, una vegada més, el cartell premiat hagi estat realitzat per una persona del nostre poble.

La Redacció

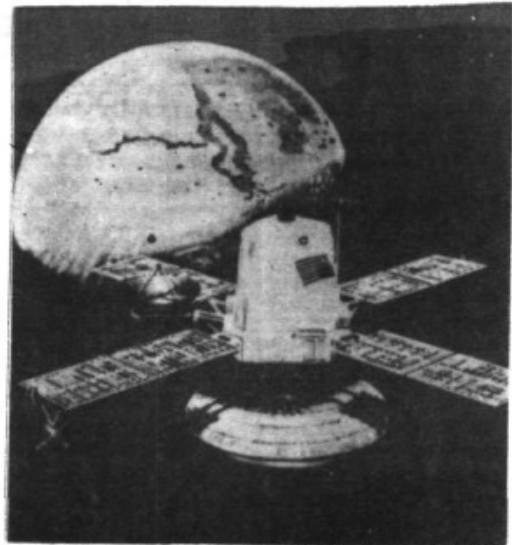
FA VINT ANYS.

Pentura l'home abans que mirar-se a ell mateix i demanar-se què era, d'on venia i a on anava, mirà al cel de dia i es preguntà què és allò que brilla i per què només hi és ell i també mirà de nit demanant-se què és aquest llum que em permet veure de nit i per què n'hi ha de més petits que l'envolten. Per què el llum del dia no té més llumets que l'acompanyin i el llum de la nit sí que en té. Per què el llum del dia sempre hi és encara que a vegades estigui una mica tapat i per què el llum de la nit desapareix una de cada vint-i-vuit.

Què hagués pensat de nosaltres aquell home primitiu si li haguéssim dit que el llum de la nit era una esfera, que sempre ens dona la mateixa cara, que és un satèl·lit natural i que un dia un parent llunyà seu hi viatjaria i la trepitjaria? I d'això el passat 21 de juliol se'n compliren vint anys.

Es diu, i és cert, que l'home ha evolucionat més en els darrers vint anys que en tota la seva història (centenars de milers). El fet d'arribar a la lluna, a la regna de la nit, és qualificat per molta gent com el més gran aconteixement de la història de la humanitat, molt més fins i tot que el futur viatge espacial i que aquest segon i també importantíssim, seria el mateix "però que més lluny". Personalment no puc avaluar si el fet d'anar a la lluna és més important que el sobreviure dia a dia donats els esforços més grossos que de cada vegada més això suposa, donat el creixent augment de perills i amenaces que hi ha sobre el cap de la humanitat (nuclears, ozó, sida, càncer, desertització, clima...). El que sí estic segur és que ha estat el més espectacular de tots. Rera això ens quedaria confirmar la fusió freda, recuperar els boscos i eliminar els deserts, extingir les malalties, controlar el clima, el viatge en el temps i aconseguir la velocitat de la llum. Quasi res...

Vint anys fa que la lluna té sobre la seva superfície les marques d'una civilització estranya. Tot això podria causar greus confusions en un, per ara hipotètic, grup d'investigadors galàctics elaborant un inventari universal. Pentura es pensarien que anys enrera a la lluna hi van existir realment els selenites, que foren pocs i que tingueren poca activitat. Qui sap si algun investigador poc apreciat

proposaria a la comunitat científica galàctica que la pobra, curta i desagradable civilització terrestre va poder en els seus darrers anys d'existència arribar a un mínim grau de desenvolupament que els permetés arribar a viatjar-hi. Poques pistes hi ha: restes d'una nau, petjades, una senyera i un vehicle. No molt lluny podem anar...

Dues desenes d'anys. Però la lluna ha estat a la ment de l'home. Des del primitiu fins als astrònoms i astròlegs de civilitzacions més conegudes i de les més desconegudes, passant pels de l'edat mitjana. Juli Verne fou el primer que "hi viatjà", primer a través de la imaginació i després mitjançant les lletres del seu conegut llibre. Meravellat es queda un de les coincidències... Sempre la mateixa cara, nit rera nit, milers d'anys rera milers d'anys fins arribar als milions. Afortunats els que ho pogueren veure en una, encara en draps, televisió, dos fenòmens inexplicables junts. La transmissió d'imatges a través de les ones, i el fet de poder fer un viatge tan llarg que arribàs fins a la Mar de la Tranquil·litat a la lluna. I doblement increïble és que a través de la misteriosa televisió es poguessin veure imatges en directe des de la lluna! Això no hi ha qui s'ho cregui!

Però el viatge a la petita llum encara ens presenta molts interrogants. Em referesc a les paraules censurades a tot el planeta que va dir un dels astronautes enmig de la transmissió "en directe". "Estan aquí, són ells, són ells!! Qui? Els d'ahir, els mateixos d'ahir!!" Quasi ningú en coneix res més de la conversa. Soviètics? Japonesos? Extraterrestres... algú era, però qui? Una cosa sí sabem: la conversa és certa i el misteri encara no està resolt.

I ja, (i tan sols) fa vint anys que l'home trepitjà la lluna, i sense oblidar que Stanley Kubrick va fer el 2001 encara abans!

DEL CALAIX DELS RECORDS

Un record de fa més de trenta anys: N'Isidre de Sa Penya amb un jugador del "Amanecer F.C.". Les nines són na Caterina de Ca'n Parró i na Margalida de Ca'n Ferriol. El lloc és el camp d'Es Figueralet. (Fotografia gentilmente cedida per Isidre de Sa Penya)

Cinc bergantells portolans als campaments de la O.J.E.: Miquel Verdera, Marçal Bestard "des pebre", Jaume Amengual "Calet", Pau Barrera "Algaidí" i Tomeu Moll "Pinso". Era el juliol de l'any 1957.

Un dia de primera comunió. Na Maria Enriqueta amb Sor Isabel. Era a finals dels anys 60. (Fotografia gentilmente cedida per Sor Isabel)

PRECISAMENT AQUEST MES...

23(199)

Fa 100 anys (agost del 1889)

La subhasta de les obres del nou cementeri es lliura a favor de Pere Joan Planisi i Garcia per la quantitat de 1300 ptes.

Les eleccions per a regidors d'Ajuntament tendran lloc el primer de desembre. Hom confecciona la llista d'electors.

En fa 75 (agost del 1914)

El banc de guerra no vol acceptar el pas del camí de Son Bonet.

Donen permís a Jordi Llinàs Ramis per construir un edifici a Ca'n Torres.

El regidor Pere Josep Jaume manifesta que el regidor Vicenç Canyelles encara no ha aclarit per quin motiu s'oposava al trasllat de l'escola de nins d'Es Pla de na Tesa, tenint en compte que abans havia recolzava el projecte i feia peticions per a dur-lo endavant.

Acorden obrir una subscripció, per iniciativa de la reina Victòria, per atendre els espanyols que han de tornar al seu país degut a la guerra europea.

La tresoreria provincial d'hisenda declara la responsabilitat de 1.467'21 ptes per saldo en descobert contra els regidors de l'Ajuntament si en un termini de deu dies no es fa efectiva l'esmentada quantitat. El consistori acorda que el receptor se'n cuidi de fer-la efectiva.

La corporació fa constar en acta el sentiment que ha causat en el món cristià la mort del papa Pius X.

En fa 50 (agost del 1939)

S'han protegit amb caeres els pins sembrats a la plaça de Sa Cabaneta.

L'oficial de secretaria Joan Juan i Camps s'ha reintegrat al seu càrrec de l'Ajuntament per haver estat llicenciat de l'exèrcit, ocupant la plaça d'oficial tercer.

S'ha d'arreglar l'edifici escolar d'Es Pla de na Tesa, ocupat pel ram de guerra durant el passat "Movimiento nacional".

Demanen autorització a la inspecció de primer ensenyament per traslladar l'escola nacional de nines de Pòrtol al nou edifici construït.

S'habilita l'edifici dels fills de Sebastià Zanoquera com escorxador provisional d'Es Pont d'Inca.

Ca l'amo en Biel "Curt", de la plaça d'Es Pla de na Tesa, seguirà llogat per l'Ajuntament com habitació dels mestres d'aquell nucli.

S'ha d'estudiar si es pot prohibir que el cotxe fúnebre s'aturi amb el mort davant les esglésies durant el funeral i, en cas contrari, exigir un pagament per dita detenció.

En fa 25 (agost del 1964)

S'aproven les obres de pavimentació asfàltica dels carrers: Marqués de la Cenya, Marqués de Zayas, la perllongació fins a Ma Guzman de Moscardó, Rector Llompart, Nra Sra del Carme, Heroes del Alcázar de Toledo i Queipo de Llano.

D'acord amb el reglament de corporacions locals es disolen les comissions informatives de l'Ajuntament, exceptuant la d'hisenda, presidida pel primer tinent de batle, Bartomeu Guasp Quetglas, i integrada per Miquel Jaume Cardell, Antoni Company Quetglas, Miquel Romaguera Jaume i Bartomeu Cañellas Carrió.

Hom nomena Josep Salom Coll com encarregat del servei de recollida de fems d'Es Pont d'Inca.

La direcció gral de Sanitat nomena provisionalment com a metge titular del primer districte municipal a Santiago Borràs Villalonga.

Es concedeixen les següents subvencions, entre d'altres: a la Guàrdia de Franco, 500 ptes; al Frente de Juventudes, 600 (400 per a la secció masculina i 200 per a la femenina); al menjador d'Auxili social d'Es Pont d'Inca, 600; a les festes patronals, 4000.

El consistori acorda que l'altària de la xemeneia de l'olleria propietat de Maria Serra ha de tenir un mínim de 8 m. sobre la teulada per a no molestar els veïnats amb el fum.

Permisos per a construcció de vivendes: Josep Bestard Sbert a Ca'n Penyes de Marratxinet, Maties Mesquida Ferrer al C/ Queipo de Llano, Antoni Mascaró Garau al C/ Lluna i Gabriel Barrera Ferrer a la urbanització Son Verí.

B i e l

C O L . L A B O R A D O R S: Elena Barroso, Xisco Busquets, Antoni Canyelles i Oliver, Bartomeu Cardell i Fluxà, Emili Castaño i Calvo, Jordi Cloquell, Rafel Crespi i Ramis, Pere Estelrich i Massutí, Antoni Pere Font i Munar, Miquel A. Font i Villalonga, Xavier Fortuny, Pere Gil, Jaume Miralles i Ferrando, Bonifaci Molada i Pradas, Bartomeu Moll i Mas, Miquel Mut i Amengual, Melcion Puigserver i Canyelles, Bernat Reyes i Sureda, Antoni Roca i Jerez, Margalida Rosselló, Gabriel Rotger i Bibiloni, Vicenç Sastre i Arrom, Cristòfor Tries i Serra, Antoni Vaquer i Ramis, Gabriel A. Vich i Martorell.

24(200)

S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol

PORTADA: 1er premi Concurs fotogr. V Fira del Fang (B. Aguilar)
DISSENY I CONFECCIO GRAFICA: Miquel Mut i Sureda
CONSELL DE REDACCIO: Pere J. Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Bernat Palou i Creus.

Nº 84, Agost del 1989

Imprès als tallers "Apóstol y Civilizador" (Petra)
D.L.: PM 529/81

AQUELL TEMPS

Un dels primers homenatges a la vellesa de Pòrtol. Era a mitjans dels anys 60. A dalt, la comitiva anant de l'església al cine per fer un refresc, al seu pas per Ca'n Crosta; a baix, ja al local del cine. Fotografia gentilmente cedida per Antònia Creus, d'es Tancat.